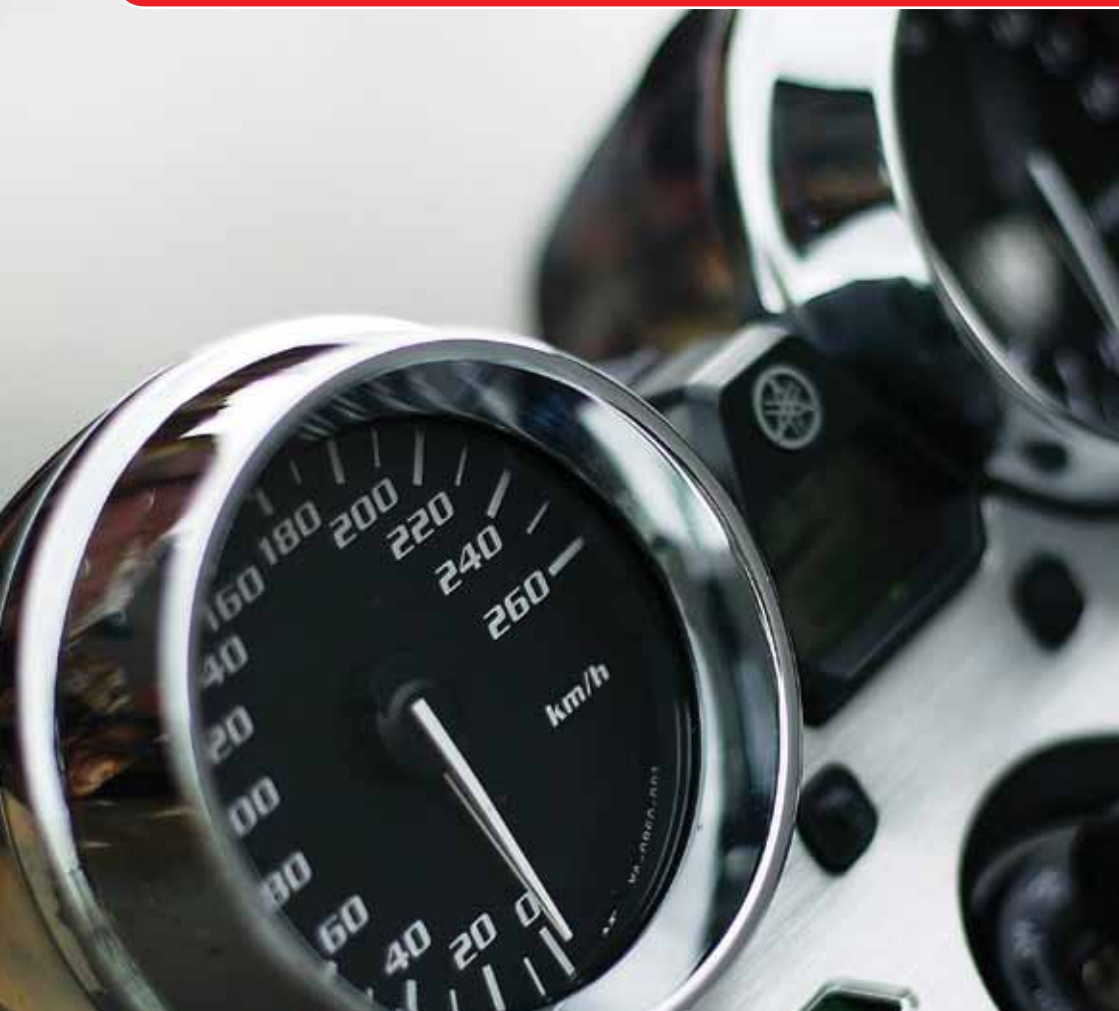

HITROST

NE SPREGLEJ!

Občutek za življenje

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA PROMET
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA CESTE

DARS
Povezujemo Slovenijo

motosi
REVILJA ZA RAZVOJAVANJE

OBČUTEK ZA ŽIVLJENJE

Vožnja motocikla (mopeda, skuterja) je užitek. Vendar je v prometu potrebno ustvariti sobivanje, da se lahko vsi vrnemo domov. Potrebno je medsebojno spoštovanje. Strpnost. Niso vsi vozniki tudi dobri vozniki. V prometu upoštevamo šibkejšega. Zato je vožnja znotraj dovoljenih hitrosti zaželena in zahtevana.

Nasveti in podatki, objavljeni v tej knjižici, so namenjeni voznikom vseh kategorij enoslednih motornih vozil, od mopeda ali skuterja do najtežjega motocikla.

Na 25 odsekih državnih cest, na katerih beležimo nadpovprečno število prometnih nesreč z udeležbo motoristov, smo namestili 50 posebnih opozorilnih tabel.

Pozivamo vas k prilagoditvi vožnje v skladu z razmerami na cesti!

Pozivamo vas k prilagoditvi hitrosti!

Opozarjamo vas, da ne preizkušate svojih voznških sposobnosti prekomerno!

Pozivamo vas k previdni vožnji!

Opozarjamo vas na mesto, kjer so se motoristi zaradi posledic padcev poškodovali, in vas pozivamo, da vozite previdno in zbrano!

Opozarjamo vas na mesto, kjer so motoristi umirali zaradi posledic padcev, in vas pozivamo, da vozite previdno in zbrano!

UVAJAMO NOVE OPOZORILNE TABLE:

Spoštovani, v preteklem letu smo partnerji z različnih področij zasnovali serijo knjižic Ne spreglej!, s katerimi želimo vsako leto posebej nagovoriti voznike enoslednih vozil – torej tiste, ki vozite tako kolesa z motorjem kot tudi motorna kolesa. Vse vas smo poimenovali preprosto motoristi.

Za varnost naših motoristov vsako leto zasujemo nabor ukrepov, akcij, s katerimi želimo izboljšati razmere na cesti ter dvigniti nivo strpnosti in razumevanja med motoristi in ostalimi udeleženci v prometu. Prepričani smo, da ni dovolj zgolj neprestano prizadevanje Direkcije RS za ceste za izboljšanje cestne infrastrukture. To namreč želimo izboljšati tako, da bo bolj prijazna in sprejemljiva za voznike motornih koles. Naš cilj je spodbuditi vse udeležence v cestnem prometu k odgovornejšemu vedenju, zlasti k upoštevanju cestnoprometnih predpisov in zavedanju napak v prometu.

Z namenom, da bi motoristom in avtomobilistom omogočili, da bi si lahko na nek način dali signal, kakšno ravnanje lahko pričakujejo drug od drugega, smo letos zasnovali tudi priločno nalepko. Upamo, da bo postala razpoznavni znak med vami, tako da boste motoristi ob srečanju z vozilom s to nalepko vedeli, da se vam bo voznik prijazno umaknil k desnemu robu, vozniki pa bodo vedeli, da sodite med tiste, ki cenijo svoje in tuje življenje, si prizadevajo za izboljšanje prometne varnosti in s svojim hobijem ne ogrožajo nikogar, temveč preprosto uživajo v občutku svobode, prostosti, potovanja, življenja.

S skupnimi močmi bomo uspeli in preprečili najhujše. Uporabniki cest, bodimo stalno pozorni in osredotočeni na vožnjo in druge udeležence v prometu, da bomo varno prispeli na cilj. Imejmo preprosto občutek za vozilo, druge udeležence v prometu, razmere na cesti, preprosto OBČUTEK ZA ŽIVLJENJE.

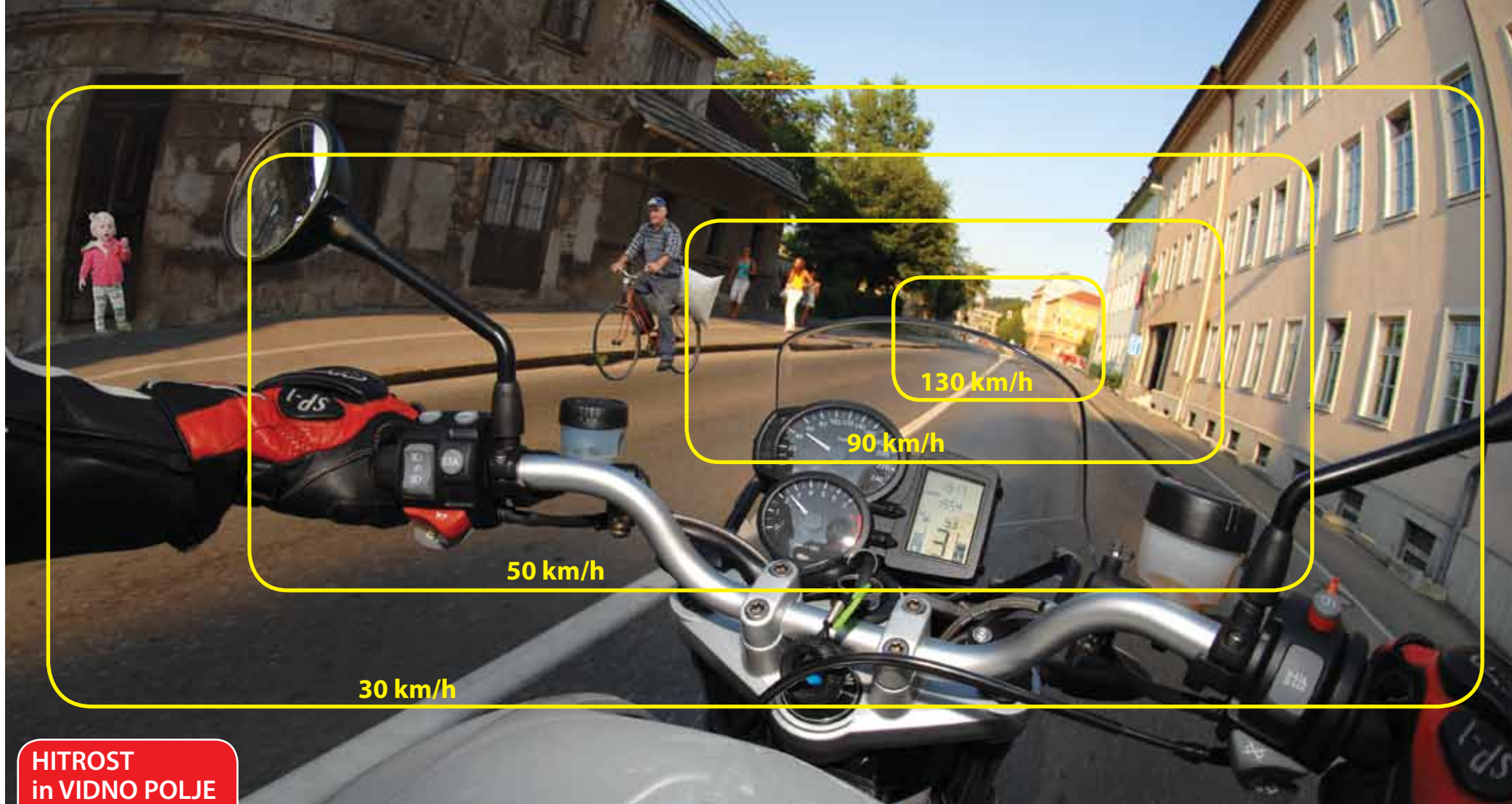

mag. Gregor FICKO
direktor Direkcije RS za ceste

Nacionalni radijski prometni servis v slovenskem in tujih jezikih, Radio Si.
Pokritost s frekvencami:

HITROST in VIDNO POLJE

Z višjo hitrostjo se oži vidno polje, v katerem voznik opazuje okolje in promet.

V gneči in v okolju, kjer je veliko udeležencev v prometu (naselje), neprimerna hitrost vožnje zmanjša čas za opazovanje dogajanja in čas za reagiranje. Pogost vzrok za nesrečo je hitrost motorista, ki odstopa od hitrosti gibanja prometnega toka. Ostali vozniki napačno ocenijo situacijo in motoristu zaprejo pot.

HITROST IN PANIKA

Hitrosti ni treba razumeti le kot izredno hitro gibanje. Pogosto je vzrok nesreče vožnja s sicer dovoljeno, toda še vedno previsoko hitrostjo za dano prometno situacijo.

Ko motorist ugotovi, da se je precenil, želi ustaviti. Zaradi panike ali strahu otrpne, gleda v smer nevarnosti namesto v smer rešitve, obupa in samo čaka, da se bo situacija končala. To je odgovor na padce ali trčenja brez pravega zunanjega vzroka.

VZROKI NESREČ

Evropske raziskave prometnih nesreč (recimo MAIDS, COST), v katere je vpleten voznik motocikla, kažejo, da je za 87 % primerov primarno kriv eden od voznikov: 37 % vzrokov pripisujejo motoristu, 50 % avtomobilistu. V manj kot 10 % vzrok predstavljata cesta in vreme, v manj kot 1 % pa napaka na motociklu.

Slovenske raziskave (revija motoSI) kažejo, da 75 % motoristov rado vozi z visoko hitrostjo, če oceni, da je to varno.

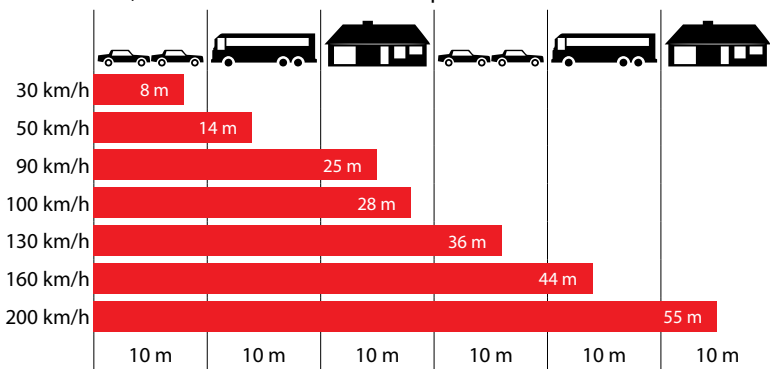
V Sloveniji 27 % nesreč, v katerih je udeležen motorist, predstavlja **bočno trčenje**.

Prek 60 % avtomobilistov je slabo opazovalo dogajanje v prometu. V tretjini analiziranih primerov je voznik drugega vozila spregledal motocikel. **Oblecite se v žive barve!**

Toda v vsaj četrtini primerov je prišlo do nesreče, ker voznik motocikla ni prepoznal nevarne situacije in se je napačno odločil.

POT, KI JO PREVOZITE V 1 sekundi pri:

Dobra ocena razdalj je bistvenega pomena za predvidevanje, za zaviranje in tudi za vožnjo skozi ovinke. Celó pri nižjih hitrostih je težko oceniti, koliko je na primer razdalja 50 metrov. Toliko je pri hitrosti 100 km/h potrebno, da ustavite.

Med vožnjo trenirajte občutek tako, da si skušate zapomniti razdaljo, ki jo prevozite v eni sekundi. V pomoč naj vam bodo enakomerne razdalje med lučmi razsvetljave ob cesti in med obcestnimi stebrički, hiše, parkirna mesta, avtomobili. To so objekti, katerih dolžino si zlahka predstavljate.

Igor JERMAN je dvakratni svetovni prvak v vztrajnostnih hitrostnih moto dirkah (endurance) in najhitrejši slovenski motorist.

»Na cesti sploh ne vozim hitro. Pa ne bom rekel, da grem vedno po pravih. Ampak na pisti se izživiš in zato preprosto nimaš želje noreti po cesti. Mogoče imaš to željo, dokler se sezona dirk ne začne, potem pa je brzine dovolj na dirkališču in se na cesti kar umiriš.

Z motorjem pa se po cesti zelo malo vozim – ko namreč pridem iz nekega Le Mansa, kjer v 24-ih urah dirke naredim ohoho kilometrov, mi na misel ne pride, da bi se šel v nedeljo vozit z motorjem.«

OBČUTEK HITROSTI

Hitrost je varljiva, ker uspava čute.

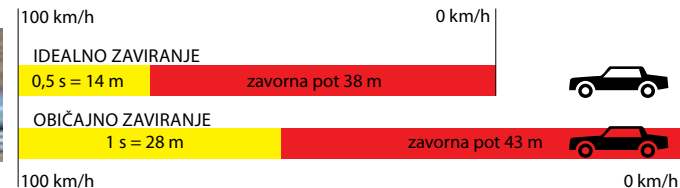
Motocikel ima slabo lastnost, da pri nizki hitrosti ni več stabilen in začne omahovati. Posledično se motorist počuti varneje, ko vozi hitreje, saj vrtenje koles generira smerno stabilnost.

Za razliko od avtomobila, ki zelo duši občutke gibanja vozila, je motocikel zelo neposreden. Šasija in gume izjemno natančno krotijo sile, ki nastajajo med vožnjo. Zato je motocikel tudi pri visoki hitrosti miren, dovoli natančno in neproblematično vodenje. Ne počne nič alarmantnega (se ne ziblje, zvija, niha ali beži iz smeri), kar bi opozorilo voznika na mejo tveganja. Za oklepom tudi ni čutiti vetra. Vse skupaj daje prijeten varljiv občutek, da hitrost sploh ni visoka. Dokler se na cesti situacija ne zaplete.

Ni težko peljati hitro. Problem je hitro ustaviti.

POT USTAVLJANJA* S HITROSTI 100 km/h

*Pot ustavljanja je pot, ki jo sestavljata reakcijski čas (■) in zavorna pot (■).

POLICIJA SVETUJE

HITROST UBIJAJ! Ni samo oguljena fraza, ki smo jo že velikokrat slišali na televiziji ali radiu. HITROST je še vedno najpogostejši vzrok prometnih nesreč, tudi med motoristi. Velikokrat je HITROST povezana z agresivno vožnjo motorista, kar še poveča možnosti nastanka prometne nesreče. Opozoriti želimo, da na cestah ne umirajo samo večkratni kršitelji cestnoprometnih predpisov. Z defenzivno vožnjo boste pripomogli k temu, da bo vaše reagiranje na nepredvidljivo situacijo pravočasno. Vozite z glavo! Hitrost prilagodite omejitvam na cesti, stanju ceste, vremenskim razmeram in svojim sposobnostim. Ob upoštevanju cestnoprometnih predpisov želimo vsem voznikom enoslednih motornih vozil varno vožnjo in veliko užitek ob vožnji.

ZAVIRANJE V PROMETU:

Uveljavljeno je načelo, da je idealna kombinacija **80 % prednje in 20 % zadnje zavore**. Motoristi, ki največ zavirajo z zadnjo zavoro, zavirajo le s 30 % razpoložljive zavorne moči. Zato svetujemo zavorni dodatek ABS.

HITROST in ZAVIRANJE

Meritve pokažejo, da povprečno več motorist izkoristi manj kot 60 % potenciala zavor. Vzrok sta strah, da bo spodneslo kolo, in neprijetno občutenje pojemka. Ostro zaviranje s prednjo zavoro pa ni problematično, ker se med zaviranjem večina teže motocikla prenaša na prednjo gumo, kar povečuje oprijem.

ZAVIRANJE NA VSO MOČ
Motocikel najbolj učinkovito zavira s 95 % moči prednje zavore in 70 % moči zadnje zavore.

HITROST in VOŽNJA V SKUPINI

Vožnja v skupini najprej zahteva umirjenega in preudarnega vodjo skupine, ki bo vozil s takšnim tempom, da ga bo skupina tekoče sledila. Manj izkušen voznik mora biti znotraj skupine. Sicer začne zaostajati, kar ga sili v prehitro vožnjo. Skupinske vožnje pogosto prerastejo v prehitro vožnjo. Ali zaradi slabega vodje skupine ali zaradi samodokazovanja, ker je zadnji na cilju vedno podvržen zbadljivkam in posmehu.

KAKO PA VAŠ VID?

Po 40. letu se začne spremembe na vidu. Kako pa vam služijo oči? Preverite svoj vid.

HITROST in VEDENJE motocikla. Že prazen kovček za sedežem lahko pri višji hitrosti opazno vpliva na vedenje motocikla, ki lahko začne nihati, za kačasto zvižati. Proizvajalci dovoljujejo, da je v kovčku največ 5 kg tovora.

Za razumevanje vožnje in motocikla je potreben vsakoletni trening vožnje in ne le vozniško dovoljenje.

HITROST IN VOŽNJA V MOKREM

Motocikel omogoča zelo neposreden stik človek – vozilo – dinamika vožnje. Zato je nujno, da je motocikel brezhiben. Vsaka tehnična pomanjkljivost se pokaže kot nemirnost motocikla. Teža voznika predstavlja tretjino teže motocikla. Zato voznik s svojim sedenjem in gibi pomembno vpliva na stabilnost in na vozne lastnosti motocikla. Togo, prestrašeno sedenje je vzrok, da motocikel pelje po svoje in sili iz ovinka. To je izrazito ravno v dežju, ko je oprijem gum na mokri cesti slabši kot na suhem. V dežju je potrebno prilagoditi hitrost, da lahko gume odrivajo vodo. Predvsem pa je potrebno sproščeno, mehko in neagresivno upravljanje z motociklom.

Niko MIHELIČ je novinar komentator, konstruktor, ljubitelj vožnje.

»Vsak motorist je avtomobilist. Obratno pa ne. Motorist pričakuje, da ga bo avtomobilist upošteval. Vendar naj zato ne vozi agresivno, naj bo 3-krat prepričan. Avtomobili so tudi zvočno zatesnjeni, motorista je težko zaznati.«

HITROST in ZAŠČITNA OBLAČILA
Ker motorista ne obdaja zmečkljiva karoserija z zračnimi blazinami in varnostnimi pasovi, je zelo ranljiv. Kakovostna oblačila so zato nuja. Vendar motoristi pogosto zmotno menijo, da bodo tveganje zmanjšali samo z boljšo zaščitno opremo in z več prevoženimi kilometri.

HITROST in VODENJE

Slaba lastnost motocikla je, da ne dovoljuje hkratnega zaviranja in zavijanja.

POLOŽAJ ZA KRMILOM

Motocikel med vožnjo reagira na vsak pomik voznikovega ali sopotnikovega telesa. Sproščen in spočit motorist čuti in upravlja motocikel skozi stične točke telesa in motocikla. Roke naj bodo primerno pokrčene in razprte v komolcih, po dva prsta imejte na ročici sklopke in prednje zavore, da tako stabilizirate trup. Noge naj se na stopalke opirajo z blazinicami stopala. Z gležnji se dotikajte okvirja motocikla. Tako boste s telesom čutili, kaj počne motocikel, začutili, kaj se dogaja z gumami, in razumeli, koliko ste nagnjeni.

Vsaj 24 odstotkov nesreč se zgodi, ker motorist zapelje iz ovinka.

Ne glede na hitrost vožnje ima motorist, ki sedi preveč nazaj in pokončno, velike težave z zavijanjem v ovinek ali obračanjem motocikla. Zaradi preveč stegnjenih rok nima občutka za prednje kolo, zato motocikel sili iz ovinka!

DARS OPOZARJA IN PRIPOROČA:

Sleherni od nas lahko s predvidevanjem možnih dogodkov v prometu pripomore k izboljšanju prometne varnosti tudi na avtocestah in hitrih cestah.

S pozornim spremljanjem prometa, z vožnjo v pravilno smer, z upoštevanjem lastnosti vozišča, z ustrezno varnostno razdaljo, z omejitvijo hitrosti, z upoštevanjem prometnoinformativne signalizacije (portali SPIS, prometni znaki ...) in prometnih obvestil predvidite možne spremembe v prometu.

foto: DARS

Priporočamo vam, da:

- ste zbrani in pozorni, premišljeni ter vidni,
- predhodno načrtujete pot oz. računate z možnimi zastoji in obvozi,
- preverjate stanje vašega vozila,
- le primerno obremenite motocikel s prtljago,
- upoštevate najvišjo dovoljeno hitrost 130 km/h.

Opustite »nepremišljena ravnanja v prometu«.

Uživajte na poti sleherni dan – varno in pozorno!

**PROMETNO-INFORMACIJSKI CENTER
ZA DRŽAVNE CESTE**

PIC
1970

KAJ JE DRŽAVA ŽE NAREDILA ZA MOTORISTE

V okviru Direkcije RS za ceste je bila za motoristično sezono 2009 pripravljena brošura za motoriste z naslovom Ne sprelej! Predvidevaj več. Dostopna je bila preko upravnih enot, centrov za tehnične preglede vozil, motorističnih klubov, AMZS-ja in preko občinskih SPV-jev.

V okviru akcije je bila pripravljena celovita medijska kampanja s TV-oglasom, radijskim spotom, tiskanimi oglasi, plakati, giga plakati (250 lokacij) in spletnim oglaševanjem. V času akcije smo sodelovali na 8 prireditvah. V ta namen je bila pripravljena simulacija teže človeške glave pri hitrosti 25 km/h, s katero lahko udeleženci prireditvev preizkusijo, zakaj je pomembna uporaba zaščitne čelade.

V okviru izvajanja prometnih delavnic po srednjih šolah (v času akcije izvedenih 18 delavnic) se je opozorilo tudi na problematiko varnosti motoristov.

Prometno varnost motoristov smo izboljšali s preventivno postavitvijo jeklenih varnostnih ograj na kritičnih odsekih državnih cest in z namestitvijo dodatnih lamel za motoriste. Na izstopajočih lokacijah smo postavili opozorila motoristom.

Hitrost NE SPREGLEJ!

Izdajatelj in založnik:
**MINISTRSTVO ZA PROMET
DIREKCIJA REPUBLIKE
SLOVENIJE ZA CESTE (DRSC)**
Zastopa: **mag. Gregor Ficko**

Uredniški odbor:
mag. Gregor Ficko (DRSC),
Sandra Kržan (DRSC),
Matjaž Leskovar (Policija),
Stanislav Zotlar (DRSC),
Tomaž Pavčič (DRSC),
Mateja Markl (DRSC),
Janja Budič (DARS),
Mitja Gustinčič (motoSI)

Zbral in uredil: **Mitja Gustinčič**
Lektoriranje: **Irena Ipavec**
Oblikovanje: **Maja Čonč**
Fotografije: **revija motoSI**
Tisk: **Schwarz, d. o. o.**
Naklada: **40.000 izvodov**
Ljubljana, marec 2010